

SZAKMAI-MÓDSZERTANI FOLYÓIRAT

NEVELÉS

Mozgásos élménytevékenységek

**A CÍMLAPFOTÓ-PÁLYÁZAT
OKTÓBERI NYERTESE:**
Dorogi Zrínyi Ilona Óvoda

1. Játszótér a csoportszobában is?
2. Két kiskakas összeveszett

Beküldő óvodapedagógus:
Szezechné Daróczi Anikó

ÁRA: 680 FT

LXXIV. évfolyam
2021. október
8. szám

Tartalom

Címlapfotó nyertesének bemutatkozása	belső borító
Körmöci Katalin szellemi hagyatékát képviselő díjak bemutatása	2

„A GYERMEK MINDENK FELETT ÁLLÓ ÉRDEKÉBEN” – SZEMELVÉNYEK KÖRMÖCI KATALIN SZELLEMI HAGYATÉKÁBÓL

Rovatfelvezetés	4
A befogadás – vagy talán a beszoktatás? – időszerű kérdései	4

BEMUTATJUK A SZAKMAI TANÁCSADÓ TESTÜLET TAGJAIT

<i>Sinkovicsné Király Angéla</i> : Interjú Nagyné Szabó Etelkával a Nemzeti Pedagógus Kar országos elnökségi tagjával	6
---	---

OKTÓBER

<i>Dr. H. Tóth István–Tallér Erzsébet–Zámbóné Kis–Illés Magdolna</i> : Október – Szemelvények a Szóforgató című könyvből	8
--	---

ÓVODÁINK PEDAGÓGIAI GYAKORLATÁBÓL

<i>Kovács–Terge Anita</i> : Fenntartható fejlődés, újrahasznosítás óvodánkban	12
<i>Szórád Éva</i> : Ki-mit-tud? projektnap – A gyermekek által kezdeményezett projekt ...	14
<i>Dubizsné Szőke Piroska–Fabóné Bíró Ágnes</i> : Pandémia és kirándulás?	15
<i>Zics Boglárka</i> : Érzékenyítés – szemléletformálással	17

GYERMEKKÖZPONTÚSÁG

<i>Batancs Enikő</i> : Titkos választás az ebédlő nevééről – Egy megtörtént esete a demokratikus nevelésnek	18
<i>Hornyan Anna</i> : Gyermekközpontság hol vagy? Hová bújtál? (7. rész)	20

SZAKMAI TUDÁSUNK BŐVÍTÉSÉHEZ

<i>Ráczné Németh Csilla</i> : „Sosem késő tanulni”	22
<i>Kundakker Ferencné</i> : Emberi erőforrás menedzsment az óvodákban? (1. rész)	23
<i>Lantos Tünde</i> : A pedagógusok tanulásának motivációs tényezői az egész életen át tartó tanulás folyamatában	25

ÓNOAP – VIZSGÁLAT- DMOIESZ-PROGRAM – TUDÓSÍTÁS

<i>Pivókné Gajdár Klára</i> : Az Óvodai Nevelés Országos Alapprogramjáról indított országos vizsgálatának elemző záró dokumentuma (3. rész)	27
<i>Szent-Gály Viola</i> : Óvodai programtervek AMIT–DMIOIESZ magyar kooperációban	29
<i>Sinkovicsné Király Angéla</i> : Ünnepe az Apor Vilmos Katolikus Főiskola Budapesti Campusán	30

KÖNYVAJÁNLÓ

<i>Bíró Gyula</i> : „Reppel minden bőregér...” – recenzió	32
<i>Mester Györgyi</i> : Jeles napok meséi – könyvajánló	hátsó belső borító

ÖRÖKÖS FŐSZERKESZTŐ: KÖRMÖCI KATALIN

Főszerkesztő: Hornyan Anna
anna.hornyan@gmail.com

Főszerkesztő-helyettes: Sinkovicsné Király Angéla
sinkovics.kiraly62@gmail.com

SZAKMAI TANÁCSADÓ TESTÜLET:
Bíró Gyula, Dr. H. Tóth István CSc, Dr. Pálfi Sándor PhD, Lizanecz Edina, Nagyné Szabó Etelka, Dr. Páli Judit PhD, Tallér Erzsébet

A kiadásért felel: a kiadó ügyvezetője

Marketingigazgató: Mester Tamás
mester.tamas@sprintkiado.hu

Kiadó és szerkesztőség:
Sprint Kft., 1137 Budapest, Újpesti rkp. 7.
Telefon: 237-5060
E-mail: ovodaineveles@sprintkiado.hu

Hirdetésfelvétel:
ifj. Machos Ferenc
Telefon: 06 (1) 237-5060
06 (30) 335-2949
E-mail: hirdetes@sprintkiado.hu

MEGRENDELHETŐ:
• honlapunkon: www.sprint-kiado.hu
• telefonon: 06 (1) 237-5060
• e-mailben:
elofizetes@sprintkiado.hu

Előfizethető még a Magyar Posta Zrt.-nél az ország bármely pontján közvetlenül a kézbesítőknél, a postahivatalokban, valamint a Központi Hírlap Irodánál: 1087 Budapest, Orczy tér 1. Postacím: 1900 Budapest. Tel.: 477-6300 vagy 767-8262 és hirlapelofizetes@posta.hu címen.

Éves előfizetési ár:
6800 Ft (10 megjelenés).

Külföldön terjeszti:
Color Interpress Kft.
1039 Budapest, Hatvany Lajos u. 14.
Tel./fax: 243-9232
info@colorinterpress.hu

A kéziratokat wordben, a rajzokat, fotókat JPG-file-ban (1 MB feletti méretben) várjuk az ovodaineveles@sprintkiado.hu e-mail címre. Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza!

„A kiadó részére megküldött fotókra vonatkozóan írásban kérjük a beküldő nyilatkozatát, hogy a képen szereplő személyek (gyerekek esetében a szülők) hitelemesen nyilatkoztak arról, hogy hozzájárultak a publikáláshoz nyomtatott és online formában egyaránt. Kiadó a továbbiakban semmilyen felelősséget nem vállal a beküldött és megjelent fotók tartalmáért!”

Nyomás:
Pauker Nyomdaipari Kft.
1047 Bp., Baross u. 11–15.
Tel.: 272-2297
Felelős vezető: Varga Szilárd

magyar
nyomdaipari
NYOMDA- ÉS PÁPÍRIPARI SZÖVETSÉG

A hirdetések tartalmáért felelősséget nem vállalunk!

HU ISSN 0133-1477

dr. Nadrainé Szent-Gály Viola

szakmai szakértő, Oktatási Hivatal

Óvodai programtervek AMIT-DMIOIESZ magyar kooperációban

Az AMIT (Amerikai Magyar Iskolák Találkozója) az amerikai hétfői óvodák és iskolák ernyőszerkezete, szakmai továbbképzéseket biztosító szervezet, az amerikai magyar oktatási intézmények (így az óvodák is) közötti szoros együttműködésen alapuló aktív közösségi hálózat, központjuk New Yorkban található (<https://amit-ny.org/>).

Az AMIT feltárt, összegzett tapasztalataikra reagálva – Gagnon Eszter igazgató irányításával –, hazai szakemberek bevonásával, jelentős óvodai programterv-fejlesztést hajtott végre az elmúlt egy évben. A fejlesztés – a módszertani értéke mellett – a küllhoni és magyar óvodák számára egyedülálló kapcsolódási/hálózati-szerveződési lehetőséget nyújthat a későbbiekben. A hazai óvodák óvodapedagógusai a változatos témák módszertani feldolgozásából meríthetnek ötleteket.

A Diaszpora Magyar Óvodák Iskolák Ernyszervezete a DMOIESZ, 8 ország globális összefogásából jött létre. A dr. Vargáné Nagy Anikó főiskolai docens, dr. Pálfi Sándor főiskolai tanár, tanszékvezető és jómagam közreműködésével megvalósuló fejlesztés célja az volt, hogy ezekben az országokban a diaszpórán élő magyar leszármazottak gyermekei számára fenntartott/működtetett hétfői magyar óvodák – úgynevezett „hétfői óvodák” változatos, szakmai elvárásokat támaztó, a szókincs fejlesztését előtérbe helyező tevékenységtervekkel gazdagodjanak, amelyek a hazai óvodapedagógia és gyermeklélektan értékei szerint, hazai óvodapedagógusok által kerültek kidolgozásra.

Amerikában élő magyar leszármazottak gyermekei számára fenntartott/működtetett hétfői magyar óvodák, úgynevezett „hétfői óvodák” változatos, szakmai elvárásokat támaztó, a szókincs fejlesztését előtérbe helyező tevékenységtervekkel gazdagodjanak, amelyek a hazai óvodapedagógia és gyermeklélektan értékei szerint, hazai óvodapedagógusok által kerültek kidolgozásra. Így a küllhoni magyar kollégák munkáját közvetlenül magyar óvodapedagógusok a hazai gyakorlatot meg-

erősítő pedagógiai vonallal támogatják. Ilyen jellegű, bárki és egyben a magyar óvodapedagógusok számára is elérhetővé váló, közvetlen tartalomszolgáltatásra, a diaszpóra önzetlen, magyar oldalról történő támogatására mindaddig nem volt példa.

Bár az interneten rengeteg felhasználható játék- és témaötlet található, ez a gyűjtemény mégis más, mint a jelenleg elérhető szakmai tartalmak. Három jellemzőt emelnék ki, és innentől valóban, bármi lehetséges: az egyéni módszertani eszköztár bővítése csak a kezdet.

1. Fókuszban a szókincsbővítés

Az AMIT felmérései szerint a hétfői iskolákban és óvodákban az egyik legnagyobb probléma a hiányos magyar nyelvtudás, amely megakasztja a későbbi kulturális és identitás-fejlesztési törekvéseket. 150 éves magyar diaszpóra a történelmében elsőként kerül kidolgozásra a szókincsfókuszú tematikus tervek kialakítása a 3–8 éves korosztály számára. Ez azért fontos, mert szókincs nélkül nem valósulhat meg a kultúra átadása, a családtagokkal való beszélgetés, komoly gondot okozhat a hazatelepülés, a gyermek beilleszkedése, tanulmányainak folytatása. Számukra kisgyermekkorban a legfontosabb tevékenység, a szabad játék közben, szervezett hétfői óvodák keretében sajátítható el leginkább a magyar nyelv. Ez lényegében egy szombat

vagy vasárnap délelőttöt jelent. Ezek a gyermekek idegen nyelvi környezetben élnek, magyar szót nagyszüleitől, esetleg szüleitől hallhatnak. A hétfői magyar óvoda számukra egy színpot, egy szabad magyar játszótér, ahol esetenként nem pedagógus foglalkozik a gyermekekkel. Tehát egy rendkívül sajátos környezetben válik alkalmazhatóvá a véglegesen 60, a felület indulásakor 31-féle kidolgozott tematikus terv, amelyben nyomon követhető a szókincsszám, az időkeret, az alkalmazott kérdések és a tevékenységterv.

A magyar óvodapedagógusok számára evidenciaként megjelenő szókincskészlet az egyes tevékenységek által válik alkalmazhatóvá: például a „Festőnövények, színek” című téma feldolgozása során: szírom, kamilla, kosár, százszorszép, gyöngysor, gyógynövények, fakéreg, védett növények, szár, virág, kelme, batyu, kanna stb.)

2. Instant felhasználhatóság

A tematikus tervek 4 sarokpont köré szerveződnek egy sablonba, melyet magyar óvodapedagógusok töltöttek fel szakmai tartalommal. Büszkék vagyunk munkájukra, egyedi értéket hoztak létre, amely a magyar óvodapedagógia és annak szakemberei kiválóságát is bizonyítja.

A 4 fő elem:

1. A tevékenység leírása időtervvel, illetve ajánlott idővel – mert a tervek egy-

ben nem valósíthatók meg, ezért felkínált választási lehetőségek vannak –, illetve a **szakmai szempontokat ikonok jelzik a témák címe mellett** összesen 3 óra időtartamra tervezve, egységekre bontva.

2. Külön leírásra kerülnek a **tevékenység közbeni kérdések** – melyek rávezető, gondolkodtató, a logikus gondolkodás fejlődését segítő kérdések –, amiben a magyar pedagógusok különösen tapasztaltak, amelyek orientálnak, ötletet szolgáltatnak, a valóságban a gyermekek befolyásolják, alakítják.

3. A harmadik területe a sablonnak a **szókincskészlet**, ahová az elhangzó, ismétlődő, cselekvéshez kötött új magyar szavak elhangzása tartozik. Témánként 20 szó tartozik ide.

4. Végül az **eszközök (kellékek) felsorolása** sem maradhat el, amellyel teljessé válhat a 3 órára tervezett „alapozási program”.

Mind a 4 terület információtartalma használható egységben és kombinálva is. Ez azt jelenti, hogy a tevékenységek szűkíthetők, bővíthetők, például, ha több időre van szüksége egy játékhoz, de nem biztos, hogy a szókincsfejlesztést vagy az eszközhasználatot ez befolyásolja. A pedagógusnak/szülőnek számtalan lehetőség áll a rendelkezésére, a tématerv most sűrű, szabadon variálható és felhasználható a 4 elem együtt és külön-külön is.

3. Fejleszthető tartalom

Olyan tartalomfejlesztésre került sor, amely itthon jórészt ismert és alkalma-

zott, egyedi témákat is felvonultató, újszerűséget hordozó tartalmat képvisel. Nem csak bővíthető saját tapasztalat mentén, de a kipróbálást követően alakítható, módosítható. Kiváló ötlettár lehet bemutató foglalkozásokra, minősítésre készülő óvodapedagógusoknak. Más, mint egy kidolgozott, klasszikus jó gyakorlat, az óvodapedagógusok által kedvelt „mit csinálunk ma” gondolatkör a vezérelv. A Tűzoltóktól az Ünnepeken és Illemtanon át a Festőnövényekig – változatos témák szerepelnek. Sokszínűek a módszertani megoldások, de az újat, eredményeset, leginkább a játékban tovább élő kezdeményezéseket, kreatív, jó ötleteket szeretjük kipróbálni. Természetesen a tervek más-ként kelnek életre a külhonban működő hétfégi „óvodai” keretben, és teljesen más nyújthat a hazai gyakorlatban. Azonos azonban a célvezéreltség, miszerint **játékban és tevékenységben szolgálni a magyar nyelv fejlődését**, azoknak a kulturális alapelemek elhelyezését, amelyben földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül gyermek és felnőtt egyaránt jól érzi magát. **Ott és akkor, magyar identitási keretben.** Ezek a tematikus tervek ezért születtek. Hozzáférhetőségük folyamatos lesz, terveink szerint valamennyi magyar és külföldi óvoda számára **2021. szeptember 18-tól** (<https://www.ovisterv.org>).

Az általam koordinált „Táltosok” fejlesztőcsapat alapvetően az Oktatási Hivatal volt intézményfejlesztő mentorai és munkatársai köréből kerültek ki, akik motiváltak érezték magukat, e változatos programtervek kialakítására. Évtizedes tapasztalataikat, személyes élményeiket is beépítették a programtervekbe, hiszen

mesterpedagógusok, intézmény vagy tagintézmény-vezetők, egyéb jó gyakorlat fejlesztésben is részt vett szakemberek: **Beszteri Éva**, Jászberény; **Katus Györgyné**, Kalocsa; **Havlikné Rácz Andrea**, Szeged; **Kovácsné Elek Katalin**, Szeged és két fiatal óvodapedagógus kolléga, **Pánczél Réka**, Budapest, Oktatási Hivatal és **Bánhidi Anita**, Szeged.

Katus Györgyné Erika, Brunsvík Tézis-díjas óvodavezető gondolatait idézem:

„Hivatásom 42 éve gyakorlom, a gyermekek és az óvodapedagógia elkötelezettje vagyok. Fontos számomra a múlt értékeinek és hagyományainak ápolása, átörökítése mellett az innovációk kidolgozása, beépítése a nevelőmunkánkba. A változásokat kihívásként élem meg, inspirálnak a munkám során. Legfontosabb, hogy óvodásaink és bölcsődéseink élményszerű tevékenységeken keresztül, játékosan sajátíthassák el az ismereteket, érzelmi biztonságot nyújtó derűs légkörben. Megtiszteltetés, hogy részese lehettem, a DMIESZ–AMIT Diaszpóra Óvoda ovis programterv kidolgozásának. A magyar nyelv és kultúra közvetítésének, melyet a hazánktól távol élő fiatalokhoz visztek el.”

„Nyelvében él a nemzet” – Széchenyi István szavaival élve kívánom, hogy a diaszpórában minél több gyermek ismerje meg a magyar nyelvet, gyökereit és keresse fel hazánkat, szeresse nemzetünket!

Erőt, egészséget, hitet, kitartást kívánok ehhez a különleges feladathoz Gagnon Eszternek, a DMIESZ vezetőjének és munkatársainak.

(A következő számban folytatjuk.)

LÁJKOLJ MINKET A FACEBOOKON IS!

Az Óvodai Nevelés folyóirat Facebook-oldalát az alábbi linken érhetitek el:

www.facebook.com/ovodaineveles

facebook®